

22.11.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 19.10.2018, LVM/1298/03/2018

**LAUSUNTO ASETUSLUONNOKSISTA KOSKIEN LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN
HALLINNONALAN VIRASTOUUDISTUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO**

Liikenne- ja viestintäministeriö on 19.10.2018 pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa otsikkoasiaan liittyen. Valtiovarainministeriö lausuu asetuseräluonnosten johdosta seuraavaa:

Yleistä

Asetuseräluonnokset ja ehdotuksen niiden perusteluiksi on lausuntopyynnössä jaoteltu kolmeen eri asiakokonaisuuteen:

- 1) Liikenne- ja viestintäviraston toimialaa koskevat valtioneuvoston ja ministeriön asetuserämuutokset.
- 2) Väyläviraston toimialaa koskevat valtioneuvoston asetuserämuutokset.
- 3) Liikenne- ja viestintäministeriön toimivaltaa koskevat asetuserämuutokset.

Asetusten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2019.

Edellä todettuihin kolmea eri asiakokonaisuutta koskeviin LVM:n toimialan asetuserämuutoksiin sisältyy säännöksiä, joissa säädetään mm. maakunnan liittojen, pelastustoimen, aluehallintovirastojen sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten tehtävistä tai velvoitteista.

Valtiovarainministeriö toteaa, että maakunta-, sote- ja valtion alueuudistukseen liittyen on eduskunnalle annettu mm. seuraavat hallituksen esitykset:

- hallituksen esitys (HE 15/207 vp) eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi,
- hallituksen esitys (HE 16/2017 vp) eduskunnalle laiksi pelastustoimen järjestämisestä, sekä

- hallituksen esitys (HE 14/2018 vp) eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi.

Näiden esitysten johdosta osa lausunnolla olevissa asetusluonnoksissa mainituista viranomaista tulee lakkaamaan ja pääosa näiden viranomaisten tehtävistä tullaan siirtämään 1.1.2021 lukien perustettaville maakunnille tai Valtion lupa- ja valvontavirastolle. Asiasta ei ole kuitenkaan mitään mainintaa lausunnolla olevien asetusluonnosten perustelumuuistoissa.

Edellä todetun johdosta valtiovarainministeriö katsoo, että asetusmuutosehdotusten perustelumuuistoissa tulisi viitata em. hallituksen esityksiin ja kuvata lyhyesti, kuinka ja millä aikataululla maakunta-, sote- ja valtion alueuudistuksen edellyttämät muutokset näihin asetuksiin on tarkoitus tehdä.

Sekä Liikenne- ja viestintävirastoa että Väylävirastoa koskeviin ns. organisaatioasetusluonnoksiin liittyen ministeriö huomauttaa, että asianomaisia virastoja koskeviin lakiehdotuksiin (HE 61/2018) sisältyy asetuksenantovaltuus myös ratkaisuvallan käyttämisen osalta. Liikenne- ja viestintäviraston osalta tällainen sisältyy lakiehdotuksen 7 §:ään ja Väyläviraston osalta lakiehdotuksen 4 §:ään. Molemmissa todetaan, että valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta virastossa.

Sanamuotonsa perusteella valtuus on velvoittava, eli mainituista seikoista on annettava tarkempia säännöksiä. Tällaisia säännösehdotuksia ei kuitenkaan sisälly lausuttaviin luonnoksiin. Lausuntopyyntöä ei ilmene, onko näiltä osin tarkoitus antaa erillinen valtioneuvoston asetus.

Henkilöstön kelpoisuusvaatimukset

Liikenne- ja viestintävirastoa sekä väylävirastoa koskevissa asetusluonnoksissa (2 §) säädetään henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista eräiltä osin. Säännösluonnosten mukaan kelpoisuusvaatimuksena välittömästi pääjohtajan alaisina toimivilla viraston johtoon kuuluvilla sekä muilla pääjohtajan välittöminä alaisina toimivilla ylempillä virkamiehillä on ylempi korkeakoulututkinto tai muu soveltuva tutkinto, perehtyneisyys virkaan kuuluviin tehtäviin ja tehtävän edellyttämä monipuolinen kokemus sekä käytännössä osoitettu johtamistaito ja johtamiskokemus.

Valtiovarainministeriö toteaa, että tämän kaltainen sääntely on väistämätöntä, kun virastolakiin ei sisälly säännöksiä viraston organisaatiosta. Kuitenkin erityisesti se jää epäselväksi, mitä tarkoitetaan pääjohtajan välittöminä alaisina toimivilla *viraston johtoon* kuuluvilla virkamiehillä sekä *ylempillä virkamiehillä* (kurs. tässä). Ministeriö kehottaa harkitsemaan, voiko sääntelyä tarkentaa ja onko lainkaan tarpeellista säädellä muiden kuin esimiesasemassa olevien virkamiesten kelpoisuusvaatimuksista.

Välittömästi pääjohtajan alaisina toimiviin viraston johtoon kuuluviin virkamiehiin ei suoraan sovelleta valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentissa säädettyjä valtion ylimmän johdon kelpoisuusvaatimuksia. Valtiovarainministeriö esittää kuitenkin, että edellä mainittujen asetusluonnosten 2 §:stä poistetaan *muu soveltuva tutkinto* sekä *perehtyneisyys virkaan kuu-*

luviin tehtäviin. Tämä on perusteltua sen vuoksi, että viraston ylimmillä johtajilla olisi mahdollisimman yhteneväiset ja valtionhallinnon johtamisen kehittämisen yleisiä linjauksia vastaavat vaatimukset.

Ministeriöllä ei muutoin ole erityistä huomautettavaa asetusluonnoksiin.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Hallitussihteeri

Anna Gau